

Kořenové obstrůky a denervace facetových skloubení pod kontrolou CT

Úvod

Následující text Vám má podat informace k výkonu, který se nazývá kořenový obstrůk nebo denervace facetových skloubení pod kontrolou CT. Popisuje, jak se výkon provádí a jaká jsou jeho možná rizika. Nemá nahrazovat rozhovor s Vaším lékařem, ale slouží jako východisko pro tuto diskusi. Pokud se tento výkon provede jako plánovaný, budete mít dost času probrat celou proceduru se s lékařem, který výkon požaduje i s lékařem, který výkon bude provádět.

Co je kořenový obstrůk nebo denervace facetových skloubení pod kontrolou CT?

Výše zmíněné výkony jsou intervenční výkony v oblasti a okolí páteřního kanálu prováděné pod kontrolou CT (počítačová tomografie). V NNH se provádí u pacientů s konkrétními bolestivými syndromy páteře – do této skupiny patří dle posouzení Vašeho ošetřujícího lékaře též Vaše onemocnění. Jde o minimálně invazivní avšak cílené intervenční výkony zmírňující bolestivé stavy páteře. Jedná se o dobře ustanovenou, bezpečnou a efektivní léčebnou metodu, u vhodných pacientů s příznivými a dlouhodobými výsledky.

Bolesti páteře zapříčiněné degenerativními procesy jsou častou příčinou nemoci v produktivním věku a často i příčinou dlouhodobé pracovní neschopnosti.

Při kořenovém obstrůku pod CT kontrolou je cíleně zajištěna aplikace steroidů s lokálním anestetikem (většinou Marcainem) do oblasti strukturálních změn v oblasti páteřního kanálu a výstupu nervových kořenů. Aplikace léčebné směsi má příznivý vliv zejména na otok postižených kořenů, při ústupu otoku se uvolňují výstupy kořenů, lokální anestetikum zmírňuje bolestivost.

Aplikace steroidů popřípadě alkoholu do artroticky postižených kloubních facet působí zmírnění bolestivosti zapříčiněné bloádou kloubů.

Kdo rozhodl o výkonu?

Lékař, který Vás vyšetřil ambulantně nebo při pobytu v nemocnici zná Váš zdravotní stav a rozhodnul se, že provedení popsaného výkonu je ve Vašem případě vhodné.

Nicméně máte možnost vyjádřit svůj názor, který musíme brát na zřetel a pokud po rozhovoru s lékařem usoudíte, že výkon nechcete podstoupit, máte právo je odmítnout. Je to Vaše svobodné rozhodnutí, ke kterému můžete zodpovědně přistoupit až po zvážení všech informací o svém zdravotním stavu a o alternativních výkonech a léčebném postupu. Pokud přes náležité vysvětlení odmítnete navrhovaný výkon, vyžádá si od Vás lékař písemné prohlášení („negativní revers“), kde bude zapsáno vyjádření lékaře s podpisem obou stran – Vaší i lékaře.

Kdo bude výkon provádět?

Specialista, který se nazývá rentgenolog (případně invazivní radiolog), který je vyškolen v technice výkonu a interpretaci získaných obrázků. Při výkonu pomáhá lékaři rentgenový laborant.

Kde se bude výkon provádět?

Na radiodiagnostickém oddělení naší nemocnice, na vyšetřovně CT.

Jak se mám připravit na výkon?

Výkon se provádí ambulantně, není třeba žádná speciální příprava, protože však budete ležet po určitou dobu (15 – 45 minut) na břiše, je vhodné, aby Vaše poslední jídlo bylo lehké a minimálně s odstupem 3 hodin od výkonu.

Co se vlastně při výkonu odehrává?

Výkon se provádí bez znecitlivění. Na vyšetřovně CT, kde se bude výkon provádět, budete uložen/a do polohy umožňující nejlepší přístup k páteři – budete ležet na břiše. V této poloze musíte po dobu výkonu pokud možno bez pohybu setrvat. Lékař provádějící výkon zaměří přístrojem místo, kam bude aplikovat léčebnou směs, určí nejbezpečnější přístup. Pak zavede do stanoveného místa k nervovému kořeni (ne do něj) tenkou jehlu (tenčí než jehla na odběr krve) a jehlou aplikuje léčebnou směs. Poté jehlu odstraní a místo vpichu převáže, na závěr zkontroluje CT přístrojem umístění směsi a propustí Vás.

Bude to bolet?

Výkon se provádí bez umrtvení, přechodně nepříjemné je pouze zavedení jehly (je však velmi tenká, samotné lokální umrtvení by bylo bolestivější), při aplikaci směsi můžete přechodně pociťovat tlakovou či ostřejší bolest z přechodného tlaku na kořen, ta však po ukončení výkonu odezní.

Jak dlouho výkon trvá?

Trvání výkonu je značně individuální v závislosti lokálních strukturálních poměrech, zhruba trvá 15 – 45 minut, pokud by se jednalo o výkon delší, bude Vás lékař, který bude výkon provádět, informovat.

Co se děje po výkonu?

Po výkonu setrváváte cca 15 minut v čekárně CT, poté můžete s doprovodem odejít (zajistíte si doprovod).

Je riziko nějakých komplikací?

Výskyt komplikací je při těchto výkonech obecně nízký (cca do 5 %). Některé komplikace vyžadují však hospitalizaci a neplánovaný krátkodobý pobyt v nemocnici.

Nejčastěji se jedná o nechtěné podání léčebné směsi intrathekálně (pod nervové a míšní obaly), tím se výrazně posílí účinek směsi a nastane přechodná (zhruba 4 – 6 hodin) chabá obrna v okrsku, kam byla směs podána – tedy dolních končetin u výkonů v bederní oblasti;

při provádění výkonů v krční oblasti může zcela výjimečně dojít až k zástavě dechu, kterou je nutno překonat krátkodobou řízenou ventilací. Tyto komplikace nezanechávají trvalé následky a odezní spontánně za několik hodin. Dalšími komplikacemi může být místní krvácení či infekční komplikace.

Komplikace relativně nezávažné zahrnují přechodnou bolest v místě intervence, při výkonech v oblasti krku též přechodnou nevolnost a zvracení.

Kdo hodnotí výkon a jak se dozvím výsledek?

Lékař, který Vás ošetřoval, zhodnotí rozmístění léčebné směsi a vyhotoví zprávu o průběhu výkonu. Účinek nastává zhruba se zpožděním 30 minut až 2 dny a jeho trvání je individuální. Podrobnější informace a následné kontroly po výkonu zajistí lékař, který Vás na výkon odeslal.

Co je informovaný souhlas?

Protože se výše uvedené výkony považují za větší výkony, potřebujeme k jejich provedení Váš výslovný souhlas. Před jeho udělením musíte být zcela a pro Vás srozumitelným způsobem informován o povaze výkonu a eventuálních rizicích. Proto se ptejte tak dlouho, dokud nebudete vše potřebné vědět. Lékař Vám vysvětlí postup při výkonu, podá informace o lécích, které dostanete a seznámí Vás s jejich vedlejšími účinky a vysvětlí Vám možné komplikace výkonu. Informovaný souhlas bude součástí Vaší zdravotnické dokumentace. Jedině v situacích, které si vynucují okamžité jednání, např. při ohrožení života, bezvědomí nebo v jiných případech neschopnosti rozhodovat, musíme sami rozhodnout o výkonu a léčbě a budeme Vás informovat dodatečně. Jiné osoby za Vás rozhodovat nemohou. Zákon připouští výjimky jenom u osob, které nejsou schopny v odůvodněných případech schopny takové rozhodnutí učinit zodpovědně samy. U dětí do 18 let rozhodují jejich rodiče nebo zákonní zástupci.

Na závěr

Některé otázky jsme Vám snad zodpověděli tímto textem, ale znovu podotýkáme, že je jen úvodem k diskusi s Vaším lékařem o Vašem zdravotním stavu, nutných vyšetřeních a léčbě. Ujistěte se, že máte dostatek informací, než podepíšete informovaný souhlas.